

Geokätköilyprojektien luonti (Geocaching)

COMAPP – "Community Media Applications and Participation" <u>http://www.comapp-online.de</u>

Hanke on rahoitettu Euroopan komission tuella. Tästä julkaisusta (tiedotteesta) vastaa ainoastaan sen laatija, eikä komissio ole vastuussa siihen sisältyvien tietojen mahdollisesta käytöstä.

PROJECT NUMBER: 517958-LLP-1-2011-1-DE-GRUNDTVIG-GMP AGREEMENT NUMBER: 2011 – 3978 / 001 - 001

Sisältö

1. Geokätköily: Idea	3
2. Internetin foorumit	6
3. Laitteet ja ohjelmisto	8
4. Valmistelu ja "jahtaus"	9
5. Oman kätkön suunnittelu	11
6. Oman kätkön luonti	12
7. Lisätoiminnot	14
8. Kirjallisuus / Linkit / Lähteet	15

Andreas Klug

suom: Seppo Hurme

Creative Commons: Attribution-NonCommercial-ShareAlike

You are free to copy, distribute, and publicly transmit the content, and to adapt the work. Under the following conditions:

Attribution. You must attribute the work to the author/licensor.

Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.

Share Alike. If you alter, transform, or build upon this work, you may distribute the resulting work only under the same license as this one.

For any distribution, you must make clear to others the license terms of this work. Any of the above conditions can be waived by written permission of the copyright holder. The legal limitations of copyright are in no way affected by this license.

1. Geokätköily: Idea

GPS ja Internet

Edeltäjät

Geokätköilyä usein kuvataan modernina metsästyksenä. Se pitää paikkansa ainakin siinä suhteessa, että geokätköilyssä paikannetaan kohde ja mitä kohteeseenon piilotettu. Mutta perinteiseen "paperilla jahtaukseen" verrattuna siinä on käytössä kaksi modernia innovaatiota: 1. uudet tekniset navigointilaitteet

2. metsästykset organisoidaan Internetin avulla

Perusidea voidaan jäljittää vuoteen 1854. Dartmoorissa, eteläenglannissa asuva mies piilotti astian ja kutsui ihmisiä kävelyille etsimään sitä ja astian läydettyään laittamaan sinne viestin. Tämä harrastus on säilynyt suosittuna harrastuksena nykyaikaan saakka. 1980-luvulla, varsinkin suomessa, nämä hakuleikit ovat jatkuneet karttojen ja kompassien avulla. Vuoden 2000 alkupuolella syntyi modernimpi muoto kun Dave Ulmer kätki "aarteen" Portlandissa, Oregonissa. Hän suositteli käyttämään GPS-pohjaisia ja raportoimaan

hakujen edistymisestä Usenetissä (nykypäivän sosiaalisten verkkojen edeltäjä) navigointilaitteita . Näin syntyi modernimpi tapa "aarteen" etsintään.

Alku

Siitä lähtien Dave Ulmerin muovisangon etsintä (sloganilla: *ota jotain, jätä jotain*) on muodostunut globaaliksi verkkopeliksi. Syyskuussa 2000 lista kätköistä oli postitettu <u>geocaching.com</u> –sivustolle ja kaksitoista vuotta myöhemmin kätköjä oli listattu jo kaksi miljoonaa. Geokätköilyn englanninkielinen termi Geocaching muodostuu kreikankielisestä sanasta γ , geo "maailma" ja englanninkielisestä sanasta cache "salainen varasto".

Muunnelmat

Nykyään esiintyy monia muunnelmia kätköistä. Nettiyhteisö opencaching listaa mm. seuraavanlaisia:

Peruskätkö: Paikan maantieteellinen sijainti on postitettu sivustolle ja itse kätkö sisältää esim. tupperware-astioita, sekä lokikirjan.

🚜 Monikätkö: Reitin alkukohdan maantietellinen sijainti on postitettu sivustolle useilla välietapeilla on vain vihje seuraavan välietapin kohteeseen.

拱 Arvoituskätkö: Tätä varten pitää hankkia perustietoa kohteesta esim. Internetistä.

🛃 Liikkuva kätkö: Kätkön löytäjä piilottaa sen uuteen paikkaan ja postittaa maantietteellisen sijainnin nettiyhteisölle.

Virtuaalinen kätkö: Kätköpaikalla ei ole purkkia eikä lokikirjaa. Pelin tarkoitus on itse hakuosuudessa.

Yökätkö: Pieni valoa heijastava esine löytyy vain yöllä esimerkiksi metsässä taskulampun valossa.

Tietenkin kuka tahansa voi aloittaa kätkön etsinnän ilman liittymistä mihinkään yhteisöön tai "klubiin". Tapana on kuitenkin jättää jälkeensä viesti kun kätkö on löydetty, joko kirjoittamalla kätkössä olevaan lokikirjaan tai vaihtamalla jokin kätkössä oleva pieni esine johonkin toiseen, jonka on tuonut mukanaan. Lisäksi voi laittaa kommentin kätkön sijainnista kertovalle nettisivulle.

Yksi erikoispiirre joissain kätköissä on liittymä johonkin lisätoimintaan/-tapahtumaan. Esimerkiksi kätkö nimeltä <u>"Partigiani</u>" viittaa historialliseen tapahtumaan Italian Imperiassa (pohjoinen maakunta) esitellen itsensä "Fasisteja vastaan taistelleiden partisaanien muistokätkö". Samantapainen kunnianosoitus on esim. kätkö nimeltä <u>"Walter Benjamin"</u> Portboussa, pohjois-espanjassa. Kätkö <u>"Galleria Chiusa – Bonus"</u> liittää sisältönsä urheiluhaasteisiin. Ja monikätkö <u>"Unterm Schönberg"</u> tarjoaa näkymiä Saksan Freiburgin paikalliseen historiaan.

Kommenteissa on usein maininta termistä "muggles". Tämä on Harry Potter -novelleista lainattu referenssi, joka tarkoittaa ihmisiä, jotka eivät ole tietoisia geokätköilystä. Törmätessään vahingossa kätköön he saattavat kuvitella sen olevan vain roskakasa jonka voi heittää pois ymmärtämättä sen tärkeyttä kätköyhteisön jäsenille ... Internetin foorumit

tapaamispaikkoina

2. Internetin foorumit

Geokätköily on toteutettavissa ilman nykytekniikan välineitä yksinkertaisesti postin, karttojen ja kompassien avulla. Ilman nykyteknologiaa ja Internettiä se tuskin olisi saavuttanut yhtä laajaa menestystä mikä sillä on tällä hetkellä. Internetfoorumeilla olevat kätkölistat tietokantoineen ovat nykyaikana pääosassa kätköilyharrastuksessa. Yhteistä eri foorumeilla on tapa, miten pitkistäkin kätkölistoista löytää helposti mieleisensä esim. sijainnin, tyyppin tai vaikeusasteen mukaan. Kätköinformaation voi myös helposti ladata itselleen ja käyttää sitä kätkön etsinnässä.

Kaupallinen vastaan
"avoin"Geocaching.com, perustettu vuonna 2000 on ensimmäinen foorumi (tai
alusta, virtuaalinen tapaamispaikka) ja sitä pitää ylläpitää yhtiö nimeltä
Groundspeak ja tarjoaa laajimman listan kätköistä – lähes kaksi
miljoonaa. Groundspeak tarjoaa myös ohjelman, jota voi käyttää
ulkona kätköä etsiessä. Moni "yhteisössä" kuitenkin katsoo hieman
karsaasti Groundspeakin toimintaperiaatteisiin, joissa tarjotaan
hakumahdollisuuksia ilmaiseksi vain tiettyyn pisteeseen saakka, myy
mainostilaa karttoihin ja on yrittänyt saada tavaramerkkioikeudet
termille "geocache". Vaihtoehtoinen foorumi, opencaching.com, on
ollut avoinna vuodesta 2010. Tätä ylläpitää ulkoilutarvikkeita
valmistava Garmin.
Mutta todellinen vapaa foorumi on opencaching.eu, jolla on useita

portaaleja eri maissa (<u>opencaching.de</u>, <u>opencaching.es</u> tai <u>opencaching.pl</u>). Näiden tietokantoja ylläpitävät itse yhteisön jäsenet ja niiden käyttö on ilmaista ja ilman rajoituksia.

Kätkön valinta

Kotikoneeltasi voit valita mieleisesi kätkön yllämainituista sivustoista esimerkiksi oman asuinpaikkasi lähistöltä.

Geokätköilyprojektien luonti

Kun olet löytänyt mielesesi kätkön sinun pitää ladata siihen liittyvät kätkötiedostot (.gpx) älypuhelimeesi.

3. Laitteet ja ohjelmisto

T 1 1 1	
Laitteet	Katkojen etsimisessa käytetään joko ulkona toimivia nävigointilaitteitä
	tai älypuhelimia. Molemmat tunnistavat paikkansa GPS-satelliittien
	avulla. Navigointilaitteiden etu älypuhelimiin on parempi akkujen
	kestoaika. Älypuhelimet taas ovat yleislaitteita ja ovat jo useilla
	valmiiksi käytössä ilman erillisiä lisähankintoja
	Useissa tapauksissa geokätköilyyn liittyy kolme osa-aluetta:
	1. Kätköjen tietokanta mistä haluamansa kätkön välitsee
	(<u>opencaching.eu</u>).
	2. Laite: Oletuksena tässä dokumentissa on Android puhelin, joita saa
	edullisesti.
	3. Sopiva sovellus (App).
Sovellukset	Android-puhelimille on laajin valikoima kätköilyyn sopivia
	sovelluksia, kuten "c:geo". "Columbus", joka kuvataan seuraavassa
	kappaleessa, tukee yleisimpiä kätköfoorumeja. Se on ilmainen ja
	toimii useilla eri kielillä. Virallinen Groundspeak-sovellus
	"Geocaching" on saatavilla Android, iOS and Windows-puhelimille,
	mutta on maksullinen ja toimii vain geocaching.com –kätköjen kanssa.

4. Valmistelu ja "jahtaus"

Columbus-sovellus

Perinteinen "jahtaus", jossa käytettiin käsin piirrettyjä karttoja ovat siirtyneet historiaan ja tilalle ovat tulleet älypuhelimet gpxtiedostoineen. Nämä tiedostot pitävät sisällään tiedot kätköstä. Ja kuten jo on mainittu, niin näitä gpx-tiedostoja voi ladata Internetistä. Columbus-sovelluksen alkusivulla näkyy lista kätkötiedostoista, jotka on ladattu puhelimeen. Kätköjä voi lisätä kahdella tavalla:

Kätkön valinta

Kaksi eri näkymää:

1. Kartta

Columbuksen avaussivulla käytät laitteesi menunappia kun haluat hakutilaan. Valitsemalla "nearest online" alustaa sijaintiasi lähimpänä olevan kätkön haun. Valinta "cache site" (joka saattaa olla vaikeammin näkyvissä) antaa valinnan mistä "foorumista" (platform) tulisi kätkön haku suorittaa. Tähän kaikkeen tarvitaan puhelimessa toimiva nettiyhteys ja GPS.

Toinen vaihtoehto, jossa ei tarvita nettiyhteyttä puhelimessa, on kopioida gpx-tiedosto omalta tietokoneelta puhelimelle. Helpoiten gpx-tiedostojen hallinta toimii "OI File Manager"

(Android) sovelluksen avulla, joka olisi hyvä olla puhelimessa.

Ladattu kätkötiedosto näkyy sovelluksen avaussivun listalla. Tekstikuvaukset antavat usein tärkeää tietoa kätkön paikantamiseksi. Toisinaan tekstissä on mukan linkkejä. Näistä linkeistä saa usein näkyville oheismateriaalia kuten kuvia, ääntä tai videoita.

Soveluksen yläosan napeilla voi valita eri näkymiä. Käytännössä ulkona kätköja hakiessa tarvitaan kahta niistä:

Kartta näyttää hakijan ja kätkön sijainnin. Kartaa voi tarvittaessa lähentää (zoom). GPS-standardin mukaan kohdat näkyvät muutaman metrin tarkkuudella. Tämä pieni epätarkkuus tarkoittaa, että kätköä pitää oikeasti hieman etsiä kun saapuu sen sijaintikohtaan.

Karttatyypin voit valita mielesi mukaan. Mutta kun ollaan kauempana kaupungeista tai taajamista on ehkä parempi käyttää OpenStreetMap (OSM) materiaalia, joka on hyvin yksityiskohtainen. Valinnan voi suorittaa menunäppäimellä karttatilassa. Ulkona ollessa Internetyhteys ei ole välttämätön, jos kartan osuus on ladattu etukäteen esim. ennen ulos lähtöä.

2. Kompassi ja suunnistin

Vaihtoehtoisesti kätkön hakua voi suorittaa kompassin ja suunnistimen kanssa. Näet oman sijaintisi ja kätkön karttakoordinaatteina. Lisäksi kompassi kertoo etäisyyden

kohteeseen. Kummassakin tapauksessa on mahdollisuus vaihtaa näkymää haluamakseen etsinnän aikana.

5. Oman kätkön suunnittelu

Valmistelu

On hyvä suorittaa pieniä valmisteluja ennen kuin valmistaa oman kätkön. Kätkön tyyppi pitää valita (katso kappale 2) ja antaa sille sopiva nimi. Myös lyhyt tekstikuvaus on tarpeen, varsinkin jos kätköpaikka sijaitsee jossain mielenkiintoisessa kohteessa. Kuva on tietysti hyvä olla olemassa (tietysti itse otettu tekijänoikeussyistä)

Karttakoordinaatit Karttakoordinaatit ovat välttämättömät. On hyvä tietää, että on useita eri tapoja esittää karttakoordinaatteja. Google ja muuta kartat käyttävät eri merkintätapaa kuin esim. kätköily-yhteisö. Ei ole kuitenkaan kovin vaikea muuntaa näitä keskenään. Internetistä löytyy työkaluja muunnosten tekemiseen. Alla on on kolme eri merkintätapaa, jotka kaikki kertovat sama sijainnin.

Yksikkö	Merkintätapa	
Desimaaliasteet	47.98079 7.89378	Käytössä desimaalinumerot
Asteet° minuutit' sekunnit"	N47° 58' 50.844" E7° 53' 37.608"	Käytössä minuutteja ja sekunteja eli numeroita 0-59 välillä ja lopussa vielä desimaaliarvo.
Asteet° Desimaali- minuutit	N47° 58.8474 E7° 53.6268	Tämä on yleisesti käytössä kätköilyssä. Tässä annetaan minuutit desimaalimuodossa.

Nämä merkintätavat pohjautuvat standardiin nimeltä World Geodetic System 1984 (WGS 84) Internetistä löytyy muunnostyökaluja:: http://boulter.com/gps/ http://rechneronline.de/geo-koordinaten/ http://www.koordinaten.de/online/koordinaten_umrechnung.shtml

6. Oman kätkön luonti

opencaching.eu	Kappaleessa 3 esiteltiin erilaisia foorumeja, joista kätköjä voi hakea. Tässä aiheena on pelkästään <u>opencaching.eu</u> . Tästä osoitteesta voit valita mieleisesi maan.	
Rekisteröinti	Vapaan ja avoimen foorumin etu on käytön ilmaisuudessa, mutta kätköjen luomista varten niihiin on kuitenkin rekisteröidyttävä.	
Uuden kätkön luonti	Sivun yläosan valinnoista valitset aluksi "Caches" ja sen perään vasemmasta menusta "Hide a cache". Valittavissasi on useita eri kenttiä joihin syötät informaatiota uudesta kätköstäsi.	
Miten oman kätkön koordinaatit saadaan?	On kaksi tapaa hankkia oman kätkön tarkat koordinaatit: Joko otat älypuhelimen mukaan kätköpaikalle ja merkitset siitä ylös GPS- koordinaatit tai käytät OpenStreetMappia omalla PC:lläsi. Zoomaat vaan kartan riittävän tarkaksi ja siirrät hiiren kohdistimen kätköpaikan kohdalle.	
Kätkön kuvaus	Kätkön määritteet pitäisi olla huolellisesti tehty ja tekstikuvauksen tulisi olla mielenkiintoinen ja puoleensavetävä, jotta ihmiset kiinnostuisivat siitä. Myös kuvien tai jopa multimedian lisääminen olisi suotavaa. Tästä lisää seuraavassa kappaleessa.	
Talleta luonnos	Varsinkin ensimmäisellä kerralla olisi suositeltavaa odottaa ennen kuin julkaisee kätkön. Kohdassa "other settings", valitse "do not publish yet". Tällöin voit rauhassa itse ensin kokeilla kätköä ja tehdä tarvittavat korjaukset ennen julkaisemista. Valinalla "send cache", kätkön tiedot talletetaan palvelimelle.	

Kätkön kokeilu	Kuten kappaleessa 3 kuvattiin, kätkösi on ladattavissa nyt gpx- tiedostona ja sitä voi kokeilla paikan päällä. Tarkemmin: Avaa opencaching sivustolla sivu "my profile". Otsikon "hidden caches" alla näkyy oma kätkösi (jota ei vielä ole julkaistu). Vaikka kätkö on talletettu vain luonnoksena, se on kuitenkin ladattavissa valinnalla "download as …". Talleta kätkötiedosto älypuhelimeesi ja kokeile sitä kuten kappaleessa 5 on kuvattu.
Kätkön julkaisu	Kun olet tyytyväinen kätköösi ja siinä ei ole virheitä on syytä julkaista se, jotta muutkin voivat aloittaa kätkösi jahtauksen. Sivulla, jossa kätkösi on listattu, valitse "edit" -> "other settings" ja julkaise kätkö.

7. Lisätoiminnot

Multimediakätkö

Kätkön hakua voi myös rikastaa multimediasisällöllä. Teknisesti se on melko helppo operaatio. Merkitse sana tekstistä ja klikkaa "ketju"merkkiä jun muokkaat kätkön tekstikuvausta. Tämä avaa pienen ikkunan, johon voit laittaa linkin multimediatiedostoon. Muista, että tämä tiedosto on oltava saatavilla Internetissä. Description:

Text <html> Editor 👗 🗈 🖺 🛅 📿 🍠 🔃 📾 👾 💆 | Font family 🔻 Font size -Β Ι | ≣ ≣ ≣ ≡ | Ξ Ξ | Ξ 📴 🧿 | <u>Α</u> • 💇 • Ω 🙂 🛅 🗹 | 😄 🗉 | 🖅 🔩 🗲 | 🦬 🖓 🖞 | 📖 💷 | 🖛 This is a link. 🔮 Insert/edit link - Mozilla Firi 🔶 💶 🗙 www.opencaching.de/resource ABP Insert/edit link Link URL http://www.indymedia.org/ EE Open link in a new window • Target Title My Link to another page. Cancel Insert

Muista myös, että käytät tiedostoformaatteja, jotka ovat yleisesti kaikilla käytössä, kuten mp3 äänelle tai mp4 videolle.

8. Kirjallisuus / Linkit / Lähteet

Perustieto	http://www.cachewiki.de/wiki/Hauptseite
Älypuhelimet	http://www.heise.de/mobil/handygalerie/
Lähteet	Kuva sivulla 4 on lisenssillä <u>License CC-SA</u> from Zeitan/ <u>wikimedia.org</u>
	Kuvat sivuilla 7, 12 and 14 ovat sivustolta opencaching.de (<u>Licensing</u> <u>Conditions</u>)
	Kuvakaappaukset sivuilla 9 ja 10 ovat Open Source ohjelmasta Columbus